

PROVINCIE :: UTRECHT

Position paper westelijke provincies Stelsel fosfaatrechten melkveehouderij

Dit position paper vertegenwoordigt het standpunt van de westelijke provincies én van de noordelijke provincies Friesland, Groningen en Drenthe.

De westelijke provincies begrijpen dat de Staatssecretaris maatregelen neemt vanwege de toename van de mestproductie.

In de brief van 2 juli 2015 heeft de Staatssecretaris aangegeven dat zij heeft besloten om de productie van mest in de melkveehouderij te reguleren. Zij ziet dat het fosfaatplafond voor de melkveehouderij in 2014 overschreden is (85,6 mln vs. 84,9 mln). Als de nationale mestproductie het afgesproken maximale plafond (172,9 mln kg fosfaat) overschrijdt, komt de derogatie in gevaar en dat kan grote gevolgen hebben. De melkveehouderij is duidelijk grotendeels verantwoordelijk voor deze dreigende overschrijding. De westelijke provincies onderschrijven dan ook de inzet van de Staatssecretaris om de mestproductie het plafond niet te laten overschrijden.

De Staatssecretaris wil dit oplossen door een stelsel van fosfaatrechten in te voeren.

In haar brief van 2 juli 2015 geeft de Staatssecretaris aan dat zij de mestproductie gaat reguleren door fosfaatrechten in te voeren. Uitgangspunt bij de toekenning van het aantal fosfaatrechten is onder meer het gemiddeld aantal gehouden stuks melkvee in het *referentiejaar* 2014. Dat jaar is ongunstig, omdat veel boeren in afwachting van de afschaffing van de melkquota weinig geïnvesteerd hebben in hun veestapel.

Maar dit stelsel leidt tot problemen voor grondgebonden, extensieve bedrijven in onze provincies.

In onze provincies zijn bijna 800 bedrijven die extensief zijn; dat wil zeggen, deze bedrijven hebben een evenwicht tussen mestproductie en hoeveelheid grond, en zij kunnen en willen nog groeien voordat het evenwicht wordt verstoord. Deze bedrijven moeten nu investeren in fosfaatrechten, terwijl zij geen aandeel hebben in het mestprobleem. Sterker nog, zij zijn een voorbeeld voor de toekomst als het gaat om duurzame ontwikkeling van de melkveehouderij. Ik vind de voorgestelde regeling onredelijk en oneerlijk voor deze bedrijven omdat deze regeling hen onevenredig sterk benadeelt in de bedrijfsvoering.

Wij brengen de extensieve bedrijven onder uw aandacht:

- **... omdat extensieve bedrijven extra geraakt worden door fosfaatrechten.**

Ik sta voor alle melkveehouders in onze provincies, intensief én extensief. Het is niet zo dat extensieve bedrijven belangrijker zijn dan andere bedrijven in de agrarische sector. Extensieve bedrijven kunnen wél voorlopers zijn in dwarsverbanden met andere sectoren en in belangrijke innovaties in duurzaamheid. Dit zijn de bedrijven van de toekomst. Ik zie dat zij in een lastig parket komen als zij willen uitbreiden – ze moeten extra kosten maken, terwijl ze nog genoeg ruimte hebben om duurzaam te kunnen ontwikkelen. Ik kan als overheidsbestuurder die boer niet recht in de ogen kijken: hij blijft binnen de milieugebruiksruimte die de overheid hem oplegt, maar hij moet wél betalen voor de problemen die elders worden veroorzaakt.

- **... omdat de ontwikkelruimte van de melkveehouderijsector nodig is voor de toekomst.**

Zoals u kunt zien in de tabel, is er nog veel ontwikkelruimte beschikbaar in de provincies. Onze extensieve bedrijven kunnen nog met ongeveer 20% groeien, voordat het evenwicht tussen mest en grond wordt verstoord. Wij willen dat deze ontwikkelruimte voor de melkveehouders beschikbaar blijft. Een gezonde groei, met respect voor mens, dier en milieu, moet mogelijk blijven.

- **... omdat extensieve bedrijven vaak een natuurinclusieve landbouw voorstaan**

De westelijke provincies zijn de provincies met het hoogste percentage weidegang; 90% ten opzichte van 70% landelijk. Ook zijn dit vaak bedrijven die extra inzetten op duurzaamheid. Zo zijn er biologische bedrijven, bedrijven die agrarisch natuurbeheer toepassen en de bedrijven die natuur beheren in het Nationaal Natuur Netwerk. Het behoud en het stimuleren van de extensieve bedrijven is dus het behoud van weidegang en van deze vormen van de melkveehouderij.

Dus pleit ik ervoor om extensieve bedrijven te ontzien in de fosfaatregeling:

1. Geef ondernemers die nog ruimte op hun grond hebben voor fosfaat – de latente ruimte -, de mogelijkheid om deze ruimte te gebruiken en ken hen in overeenkomende mate fosfaatrechten toe;
2. Als een afoming noodzakelijk is om binnen het fosfaatplafond te blijven, ontzie de extensieve bedrijven dan ook bij deze afoming en belast hen niet met een korting op hun huidige mestproductie.

Kortom:

We begrijpen dat de Staatssecretaris regels invoert om de productie van fosfaat binnen het plafond te houden. Maar ontzie de extensieve bedrijven in het voorgestelde stelsel van fosfaatrechten. Zij blijven binnen de milieugrenzen en kunnen nog groeien voordat zij de grenzen overschrijden. Hen laten betalen voor de problemen die zij niet hebben veroorzaakt, is niet fair. Het ontzien van extensieve landbouw, zowel bij toekenning als bij afoming, geeft het bedoelde signaal af; dat grondgebonden en duurzame melkveehouderij wordt gewaardeerd en dat verantwoorde groei mogelijk blijft.

Facts & Figures

Tabel 1. Kengetallen van de melkveehouderij en uitbreidingsmogelijkheden binnen de fosfaatplaatsingsruimte op melkveebedrijven

<i>Peildatum: 2014</i>	Totaal aantal melkveebedrijven	Onbenutte fosfaatruimte op melkveebedrijven (mln kg fosfaat)	Uitbreidingsruimte (percentage en aantal dieren)
Utrecht	1.207	0,12	3,1% (2.231)
Zuid-Holland	1348	0,17	3,5% (3.160)
Noord-Holland	1.054	0,32	7,2% (5.949)
Nederland	18.581	3,6	5,1% (66.921)

Tabel 2. Aantal bedrijven met uitbreidingsmogelijkheden en mate van uitbreiding

<i>Peildatum: 2014</i>	Aantal extensieve bedrijven	Uitbreiding in kg fosfaat per bedrijf	Uitbreiding in aantal melkkoeien + jongvee
Utrecht	193 (16%)	621	12
Zuid-Holland	243 (18%)	701	13
Noord-Holland	358 (34%)	893	17

Tabel 3. Percentage melkkoeien dat permanent is opgesteld per provincie (bron: Van Bruggen en Faqiri, 2015)

